

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**Волинський національний університет імені Лесі Українки**  
**Факультет історії, політології та національної безпеки**  
**Кафедра історії України та археології**

**СИЛАБУС**  
**нормативного освітнього компонента**  
**Методика навчання історії у закладах вищої освіти**

**підготовки магістра**  
**спеціальності 032 Історія та археологія**  
**освітньо-професійної програми Історія, європеїстика, археологія**

**Силабус освітнього компонента «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ІСТОРІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ»** підготовки магістра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 032 Історія та археологія, за освітньою програмою Історія, європеїстика, археологія.

**Розробник:** Муляр Оксана Петрівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри історії України та археології

**Погоджено**

Гарант освітньо-професійної програми: \_\_\_\_\_

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри історії України та археології**

протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри:  Баран В. К.

## I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки, 032 Історія та археологія, Історія, європеїстика, археологія, магістр	Нормативна
		Рік навчання 1
Кількість годин/кредитів 120/4		Семестр 1
		Лекції 24 год.
		Практичні 20 год.
ІНДЗ: є		Самостійна робота 70 год.
		Консультації 6 год.
Мова навчання українська		Форма контролю: екзамен

## II. Інформація про викладача

ПП Муляр Оксана Петрівна

**Науковий ступінь** кандидат педагогічних наук

**Вчене звання** доцент

**Посада** доцент кафедри історії України та археології

**Контактна інформація** [mulyarop@ukr.net](mailto:mulyarop@ukr.net)

**Посилання на розклад** <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

## III. Опис освітнього компонента

### Анотація курсу

Освітній компонент «**Методика навчання історії у закладах вищої освіти**» є складовим елементом багатогранного блоку загальної підготовки майбутніх фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 032 Історія та археологія, за освітньою програмою Історія, європеїстика, археологія.

У межах курсу вивчаються особливості процесу навчання історичних дисциплін у закладах вищої освіти та його нормативне забезпечення, організація вивчення історичних дисциплін, особливості організації вивчення історичних дисциплін в умовах кредитно-трансферної системи та його

методичне забезпечення, сутність, класифікація і структура методів навчання у закладах вищої освіти, засоби навчання історичних дисциплін, форми організації навчання студентів з історії (лекція, семінарські заняття, практичні і лабораторні заняття), організація практики студентів.

### **Постреквізити**

Освітні компоненти, для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, що здобуваються по завершенню вивчення курсу: «Сучасні методи навчання у вищій школі», «Переддипломна практика».

### **Мета і завдання освітнього компонента**

**Мета** освітнього компонента – надати магістрантам цілісної і логічно-послідовної системи знань про дидактику підготовки кадрів вищої кваліфікації, методики і методології викладання історичних дисциплін у вищій школі, сформуванню у студентів систему знань та навичок, вміння викладати навчальні дисципліни; ознайомити із особливостями професійної майстерності та педагогічної техніки викладача. Виробити практичні уміння та навички, необхідні для забезпечення високої ефективності навчального процесу.

**Завдання** вивчення освітнього компонента: формування теоретичних уявлень про методику викладання історичних дисциплін у вищій школі як освітній компонент, його мету, завдання; ознайомлення з поняттями, категоріями, методами, технологіями методики викладання; з'ясування її місця в системі педагогічних та історичних наук, висвітлення особливостей методів викладання у вищій школі; ознайомлення зі структурою і змістом навчального процесу у закладі вищої освіти; оволодіння педагогічними формами освітньої взаємодії зі студентами, навчитися творчо застосовувати знання і способи діяльності, засвоєнні під час вивчення освітніх компонентів; вироблення вміння планувати, організовувати та аналізувати різноманітні види навчальних і позааудиторних занять. Використовувати найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку студентів набуття початкового досвіду ведення науково-методичної роботи, дослідно-експериментальних форм педагогічної діяльності.

### **Результати навчання (компетентності)**

До кінця навчання студенти набувають такі компетентності:

#### **інтегральна компетентність**

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та соціальних наук та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері історії та археології.

#### **загальні компетентності:**

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність працювати автономно.

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК07. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК09. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

**спеціальні (фахові, предметні) компетентності:**

СК07 Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установах.

СК09. Здатність використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для проведення досліджень та професійної діяльності у сфері історії та археології.

СК10. Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики.

### Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
<b>Змістовний модуль 1. Методичні особливості навчання історії у закладах вищої освіти</b>						
<b>Тема 1.</b> Процес навчання історичних дисциплін у закладах вищої освіти та його нормативне забезпечення.	25	4	2	10	1	Поточне опитування / 6 балів
<b>Тема 2.</b> Особливості організації вивчення історичних дисциплін в умовах кредитно-трансферної системи та його методичне забезпечення.	23	4	4	10	1	Поточне опитування / 6 балів
<b>Тема 3.</b> Сутність, класифікація і структура методів навчання у закладах вищої освіти.	29	4	4	10	1	Поточне опитування / 8 балів
<b>Тема 4.</b> Засоби навчання історичних дисциплін.	23	4	4	10	1	Поточне опитування / 6 балів
<b>Тема 5.</b> Лекція як форма організації навчання студентів. Семінарські заняття. Практичні і лабораторні заняття з історії.	25	4	4	20	1	Поточне опитування / 6 балів
<b>Тема 6.</b> Організація практики студентів.	25	4	2	10	1	Поточне опитування / 8 балів
<b>Разом за змістовим модулем 1</b>	<b>120</b>	<b>24</b>	<b>20</b>	<b>70</b>	<b>6</b>	<b>40</b>
Модульна контрольна робота						<b>60</b>
<b>Всього годин/ Балів</b>	<b>120</b>	<b>24</b>	<b>20</b>	<b>70</b>	<b>6</b>	<b>100</b>

Форма контролю\*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

### **Завдання для самостійного опрацювання**

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) – написання роботи на одну із вказаних тем на основі аналізу наукової літератури та документальних джерел. Вимоги: а) титульна сторінка; б) план; в) вступ; г) виклад основного матеріалу відповідно до пунктів плану; д) висновки; е) список використаної літератури. Обсяг ІНДЗ має складати 12–15 сторінок друкованого тексту. Форма контролю – співбесіда.

Тематика ІНДЗ:

#### **1. Теоретичного характеру:**

1. Болонський процес, як засіб інтеграції й демократизації вищої освіти.
2. Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу: успіхи й труднощі.
3. Функції завідувача і викладацького складу кафедри.
4. Функції, права та обов’язки куратора академічної групи.
5. Кабінет історії у ЗВО.
6. Семінарське заняття, його мета, функції і структура.
7. Практичне заняття, його мета, функції і структура.
8. Методичні вимоги до читання лекції у ЗВО.
9. Диференціація контролю знань, умінь і навичок у кредитно-модульній системі навчання.
10. Навчально-методична документація кафедри: нормативна, планова, методична, навчальна, звітно-інформаційна.
11. Підготовка, організація й проведення іспиту та заліку.
12. Методичні основи організації тестового контролю знань.
13. Методика виконання курсової роботи.
14. Методика виконання бакалаврської роботи.
15. Методика виконання магістерської роботи.
16. Засоби навчання. ТЗН в освітньому процесі.
17. Пошукові (евристичні) методи навчання.
18. Кредитно-модульна технологія навчання та її особливості.
19. Організація навчального процесу за кредитно-модульною системою навчання.
20. Педагогічний вплив на розвиток творчої особистості.
21. Дидактичні ігри в системі управління навчально-творчою діяльністю студентів.
22. Форми НДРС під час навчання.
23. Форми НДРС у позааудиторний час.
24. Класифікація методів навчання історії у ЗВО.

25. Сучасні проблеми професійно – педагогічної культури викладача ЗВО розвинутих країн світу.

26. Роль викладача як суб'єкта освітнього процесу.

27. Студент як об'єкт педагогічної діяльності.

28. Студент як суб'єкт світнього процесу.

29. Соціально-педагогічна адаптація студентів до освітнього процесу.

30. Створення проблемних ситуацій під час читання лекцій у ЗВО.

31. Методичні основи підготовки проведення лекційних занять.

32. Методика організації й проведення практичних занять.

33. Методика організації й проведення лабораторних занять.

34. Роль ділових ігор в активізації процесу навчання.

35. Використання нових інформаційних технологій у навчально-пізнавальній діяльності.

36. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

37. Контроль й оцінка навчальних досягнень студентів.

38. Методи і прийоми підвищення ефективності лекції.

39. Національна доктрина розвитку та результати її виконання.

40. Основні положення Закону України «Про вищу освіту» (2014).

41. Організація навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців з історії.

42. Закономірності навчання історії у ЗВО.

43. Структура історичних знань студентів.

44. Сучасна концепція історії України та її критики.

45. Засоби ефективної реалізації особистісно-орієнтованого навчання історія у ЗВО.

46. Методи й технології інноваційного навчання історії.

47. Вузівський підручник з історії: яким він має бути у баченні студента.

48. Актуальні проблеми вузівського підручника з історії.

49. Роль спецкурсів і спецсеминарів з історичних дисциплін.

50. План-конспект лекції як письмова опора викладача.

51. Педагогічна практика студентів як фактор професійного становлення.

52. Професіограма викладача історії.

53. Кризи професійного становлення викладача.

## 2. Прикладного характеру:

1. Складіть таблицю: «Причини запровадження Болонської концепції, її мета і принципи».

2. Складіть таблицю: «Система закладів вищої освіти України».

3. Складіть таблицю: «Навчальна, методична і наукова робота кафедри».

4. Складіть таблицю: «Обов'язки і права куратора студентської групи».

5. Розробіть текст лекції з освітнього компонента (тема довільна).

6. Складіть таблицю: «Карта оцінювання лекції».

7. Складіть таблицю: «Карта оцінки семінарського (практичного) заняття».
8. Складіть таблицю: «Карта оцінювання організації проведення іспиту».
9. Складіть таблицю: «Форми індивідуальної роботи студентів».
10. Складіть таблицю: «Види контролю у навчальному процесі та їхня мета».
11. Складіть таблицю: «Етапи підготовки і проведення ділової гри».
12. Складіть таблицю: «Характерні риси дистанційної освіти».
13. Складіть таблицю: «Відмінні особливості модульного навчання від традиційного».
14. Складіть таблицю: «Пошукові методи у модульному навчанні».
15. Складіть таблицю: «Здобутки й недоліки процесу адаптації вищої освіти до вимог Болонського процесу».
16. Складіть таблицю: «Професіограма викладача історії».

#### **IV. Політика оцінювання**

##### **Політика викладача щодо студента**

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- не пропускати навчальні заняття, не спізнюватися на них та не займатися сторонніми справами на заняттях;
- чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та завдання для самостійної роботи;
- виключати мобільний телефон під час занять і під час контролю знань;
- брати участь у контрольних заходах (поточний, модульний, підсумковий та контроль самостійної роботи).

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом та керівником курсу.

##### **Політика щодо академічної доброчесності**

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- виконувати усі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- списування під час контрольних заходів (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв) заборонено;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів;
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.



### **Політика щодо дедлайнів та перескладання**

Самостійно вивчати матеріал пропущеного заняття, за умов не виконання завдань практичних занять відпрацювати їх під керівництвом викладача та захистити у час передбачений графіком консультацій викладача.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до -50 %). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

### **V. Підсумковий контроль**

Формою підсумкового контролю з освітнього компонента «Методика навчання історії у закладах вищої освіти» є екзамен. Рейтингову кількість балів здобувача освіти формують бали, отримані модульну контрольну роботу, яка проводиться у письмовій формі (максимум – 60 балів) та виконання завдань тем змістових модулів (максимум – 40 балів).

До модульної контрольної роботи допускаються здобувачі освіти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу у т. ч. і матеріал самостійно, виконали практичні роботи. З освітнього компонента студенти виконують одну модульну контрольну роботу. Вона розрахована на 1 годину. Мета модульної контрольної роботи полягає у виявленні рівня теоретичних знань, а також набутих умінь і навичок студентів з модуля.

Рейтинг студента з навчальної роботи визначається відповідно до «Положення про організацію контролю та оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти...» у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

Якщо у підсумку виконання усіх видів навчальної роботи з курсу студент набирає не менше 75 балів, то вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з освітнього компонента. У протилежному випадку, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає іспит. При цьому бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Екзаменаційна оцінка визначається в балах (від 0 до 60) за результатами виконання екзаменаційних завдань.

Модульна робота складається із таких завдань: 8 варіантів по 5 завдань у кожному.

#### **I варіант**

1. З'ясуйте причини запровадження Болонської концепції та її мету.
2. Висвітліть методичні засади проведення лекцій.
3. Дайте визначення поняття «силабус освітнього компонента».
4. Вставте у речення пропущені слова: Кредитно-модульна система передбачає психологічне розвантаження студентів у... ..
5. Освітньо-професійна програма (ОПП) підготовки фахівців – це
  - А. Науково обґрунтована система оформлення процесу формування знань.
  - Б. Основні вимоги до професійних якостей, теоретичних знань, виробничих умінь і навичок фахівців.

В. Перелік нормативних і вибіркових навчальних дисциплін із визначенням обсягу годин для її вивчення.

#### II варіант

1. Визначіть основні положення Закону України «Про вищу освіту» (2014).
2. З'ясуйте структуру історичних знань студентів.
3. Дайте визначення поняття «рейтинг».
4. Вставте у речення пропущене слово: Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (2014). Максимальне навчальне навантаження науково-педагогічних працівників не може перевищувати ... годин на навчальний рік.
5. Болонська конвенція була підписана у ...
  - А. 1996 р.;
  - Б. 1997 р.;
  - В. 1999 р.

#### III варіант

1. З'ясуйте структуру магістерської роботи та вимоги до змісту її складових частин.
2. Визначіть закономірності навчання історії у ЗВО.
3. Дайте визначення поняття «процес навчання».
4. Вставте у речення пропущене слово: Болонська декларація не передбачає освітньо-кваліфікаційного рівня ... .
5. Освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ) – це...
  - А. Основні вимоги до професійних якостей, теоретичних знань, виробничих умінь і навичок фахівців.
  - Б. Перелік нормативних і вибіркових навчальних дисциплін із визначенням обсягу годин, відведених для їх вивчення.
  - В. Наукове і методичне обґрунтування процесу реалізації освітньо-професійної програми підготовки.

#### IV варіант

1. Визначіть принципи навчання історії у ЗВО.
2. Охарактеризуйте основні види проведення семінарських занять.
3. Дайте визначення поняття «освітній процес».
4. Вставте у речення пропущене слово: Основним структурним навчальнонауковим підрозділом вищого навчального закладу є... .
5. Державний стандарт освіти – це ...
  - А. Науково обґрунтована система дидактичного і методичного оформлення процесу формування знань, умінь і навичок.
  - Б. Сукупність норм, що визначають вимоги до відповідного освітнього рівня.
  - В. Інформаційно-розпорядчий документ, який визначає зміст навчальної дисципліни.

#### V варіант

1. З'ясуйте методичні засади написання тексту лекції.
2. Визначіть основні положення сучасної концепції історії України.
3. Дайте визначення поняття «професіограма викладача».

4. Вставте у речення пропущене слово: Основними функціями тестового контролю знань є: діагностична, навчальна та ... .

5. Навчальний модуль – це ...

А. Логічна завершена частина навчального курсу, що являє собою великий розділ, має систему інформаційно-дидактичного забезпечення і завершується контрольною акцією.

Б. Цільова програма дій.

В. Банк інформації.

#### VI варіант

1. Висвітліть методичні основи організації тестового контролю знань.

2. З'ясуйте сутність кредитно-модульної технології навчання та її мету.

3. Дайте визначення поняття «робоча навчальна програма».

4. Вставте у речення пропущені слова: Бакалавр – освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти особи, яка на основі повної загальної середньої освіти здобула ... вищу освіту.

5. ECTS передбачає ...

А. Рейтингову оцінку знань студентів.

Б. Тестовий контроль знань.

В. Запровадження системи обліку навчального навантаження однакового для усіх європейських країн.

#### VII варіант

1. З'ясуйте види самостійної роботи студентів та чинники, що впливають на її ефективність.

2. Доведіть ефективність інтерактивних методів навчання.

3. Дайте визначення поняття «професійна компетентність».

4. Вставте у речення пропущене слово: Індивідуальна робота передбачає

створення умов для розвитку індивідуальних ... здібностей студентів.

5. Головне правило лектора ...

А. Вірно говорити.

Б. Впливати на волю і почуття слухачів.

В. Знати кому, що, де і як сказати.

#### VIII варіант

1. Визначіть прикметні риси дистанційної освіти.

2. З'ясуйте види криз професійного становлення викладача.

3. Дайте визначення поняття «навчальний план».

4. Вставте у речення пропущені слова: Відвідування занять контролюють ... .

5. Країни Болонського процесу зобов'язалися привести свої освітні системи до єдиного стандарту у ...

А. 2010 р.;

Б. 2011 р.;

В. 2012 р.

#### Орієнтований перелік питань до екзамену

1. Концепція кредитно-модульного навчання.

2. Предмет, мета і завдання вивчення «Методики викладання історії у закладах вищої освіти».
3. Індивідуальна робота студентів та її форми.
4. Типи вищих навчальних закладів. Особливості статусу дослідницького університету.
5. Дидактичні ігри при вивченні історичних дисциплін у ЗВО.
6. Мета Болонського процесу та його принципи.
7. Організація проблемного навчання.
8. Проблеми адаптації вищої освіти в Україні до Болонського процесу.
9. Навчальний план та навчальна програма.
10. Стратегічні напрями розвитку освіти передбачені Законом України «Про вищу освіту» (2014).
11. Організація захисту звітів з педагогічної практики.
12. Робоча навчальна програма з дисципліни. Її зміст і призначення.
13. Дистанційна система освіти та її характерні риси.
14. Навчальна робота кафедри.
15. Форми залучення студентів до індивідуальної роботи.
16. Методика організації й проведення лабораторних занять з історії.
17. Мета й завдання курсової, бакалаврської й магістерської робіт.
18. Обов'язки наукового керівника й студента при написанні курсової, бакалаврської та магістерської робіт.
19. Організація самостійної роботи студентів та її форми.
20. Методична робота кафедри.
21. Критерії оцінювання якості проведення семінарських занять.
22. Функції, права і обов'язки куратора академічної групи.
23. Державна атестація з історії у ЗВО: підготовка, організація та проведення.
24. Обов'язки завідуючого кафедри.
25. Організація проведення стажування магістрантів.
26. Навчальне навантаження викладача і його види. Індивідуальний робочий план.
27. Організація педагогічної практики майбутніх фахівців.
28. Структура курсової, бакалаврської й магістерської робіт та вимоги до змісту їх складових систем.
29. Критерії оцінювання знань студентів з історичних дисциплін на іспиті.
30. Організація та методика проведення семінарських занять.
31. Розробка рейтингової шкали оцінки, адаптованої до «ECTS».
32. Основні складові лекції та методичні вимоги до них.
33. Організація складання іспитів і заліків. Оцінювання студентів за системою «ECTS».
34. Організація та методика проведення семінарського заняття в активній формі.
35. Види навчально-пізнавальної діяльності студентів. Навчально-методичний комплекс за спеціальністю «Історія» і його складові.

36. Вимоги до навчально-методичного забезпечення викладання дисципліни.
37. Методичні основи організації тестової форми перевірки знань студентів у ЗВО.
38. Організація праці викладача історичних дисциплін у ЗВО.
39. Формування змісту навчальних модулів.
40. Організація аудиторної роботи з студентами.
41. Кейсовий метод викладання історичних дисциплін у ЗВО.
42. Рівні та ступені вищої освіти.
43. Основні етапи розробки тексту лекції та підготовка лектора до її читання.
44. Стандарти освітньої діяльності та вищої освіти.
45. Права й обов'язки керівника педагогічної практики.
46. Навчальний план, його структура і порядок реалізації. Графік навчального процесу.
47. Ділові ігри, як форми проведення семінарських і практичних занять.
48. Участь викладачів кафедри у контролі за якістю навчально-виховного процесу.
49. Методичні принципи читання лекції.
50. Лекція як основна форма проведення занять. Види лекцій.
51. Захист курсової, бакалаврської й магістерської робіт.
52. Роль і місце проблемної лекції.
53. Інноваційні педагогічні технології активізації навчання.
54. Критерії оцінювання лекційної майстерності.
55. Організація навчально-дослідної роботи студентів з історії та її завдання.
56. Організація та методика проведення практичних занять.
57. Основні традиційні форми вхідного, поточного й проміжного контролю.
58. Критерії оцінювання якості проведення іспитів і заліків.
59. Оформлення наукового апарату курсової, бакалаврської й магістерської робіт.
60. Педагогічний вплив на розвиток творчої особистості.
61. Класифікації методів навчання.
62. Форми роботи кафедри.
63. Робоча навчальна програма.
64. Наукова робота кафедри.
65. Конспектування лекції. Організація індивідуальної роботи студента при конспектуванні лекції.
66. Використання технічних засобів, комп'ютерів й інформаційних систем під час семінарських і практичних занять.
67. Написання тексту курсової, бакалаврської й магістерської робіт та вимоги до нього.
68. Підготовка курсової, бакалаврської й магістерської роботи до захисту.

69. Форми навчально-дослідної роботи студентів.
70. Статус і повноваження Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.
71. Організація навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців з історії.
72. Організація освітнього процесу у ЗВО.
73. Безперервна історична освіта.
74. Закономірності навчання історії у ЗВО.
75. Принципи і правила навчання історії у ЗВО.
76. Структура історичних знань студентів.
77. Особистісно-орієнтоване навчання історії у вищій школі.
78. Інтерактивні методи навчання історії.
79. Дидактичні функції засобів навчання.
80. Вимоги до сучасного підручника з історії.
81. Види навчання у ЗВО.
82. Факультативи, спецкурси і спецсемінари з історичних дисциплін.
83. Індивідуальні та групові консультації.
84. Організація музейної, архівної та археологічної практик.
85. Роль самоконтролю в організації самостійної роботи студентів.
86. Складові, функції та види контролю навчальної діяльності студентів.
87. Методи та форми контролю навчальної діяльності студентів.
88. Системи оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів з історії.
89. Права й обов'язки науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників.
90. Атестація наукових і науково-педагогічних кадрів з історії.
91. Професіограма викладача історії.
92. З'ясуйте складові професійної компетентності викладача ЗВО.
93. Базові педагогічні здібності викладача.
94. Інтелектуальна складова діяльності викладача.
95. «Професіогенез» викладача, його етапи, напрями й фази психологічної перебудови.
96. Психологія професійної кар'єри викладача.
97. Кризи професійного становлення викладача.
98. Професійні деформації викладачів у роботі.
99. Роль викладача як суб'єкта освітнього процесу.
100. Особливості професійної діяльності викладача ЗВО.
101. Управління вищим навчальним закладом.
102. Навчальна, науково-дослідна, методична й виховна робота викладача.
103. Студент як об'єкт педагогічної діяльності викладачів.

## **VI. Шкала оцінювання**

Оцінювання здійснюється за 100 бальною шкалою. Переведення балів внутрішньої 100 бальної шкали в національну шкалу здійснюється наступним чином:

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

## VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

### Основна література

1. Гончарова Н. О. Методика викладання історії у вищій школі. Навчальний посібник. Харків, 2009.
2. Горохівський П.І. Методика викладання історичних дисциплін у вищій школі: Навчально-методичний посібник для магістрантів денної та заочної форми навчання. Умань : ПП Жовтий О., 2012. 152 с.
3. Каплінський В.В.. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
4. Козлова Г.М. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2014. 200 с.
5. Методика викладання історичних дисциплін у вищій школі: Курс лекцій: Навчально-методичний посібник для магістрантів денної та заочної форм навчання. Умань: ПП Жовтий О., 2013. 254 с.
6. Михайличенко О.В. Методика викладання суспільних дисциплін у вищій школі: навчальний посібник. Суми: СумДПУ, 2009. 122 с.
7. Начасєв В.М. Методика викладання у вищій школі. К.: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
8. Пометун О., Фрейман Г. Методика навчання історії в школі. К.: Генеза, 2005.
9. Степанков В.С. Методика викладання історичних дисциплін у ЗВО. Кам'янець-Подільський, 2014.

### Додаткова література

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання. Навч. посібник. К.: ІСДО, 1993. 220 с.
2. Тимошенко З.І. Болонський процес: Документи / Європейський ун-т / К. : Видавництво Європейського ун-ту, 2004. 169 с.
3. Величко О.Б. Гуманізація освіти та її вплив на становлення особистості студента. Проблеми освіти. К. 2001. Вип.24. С. 25-29.
4. Інформаційні технології і засоби навчання: зб.наук. праць / за ред. В.Ю. Бикова, Ю.О. Жука. К.: Атіка, 2005. 272 с.
5. Малихін О.В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів: теоретико-методологічний аспект: монографія. Кривий Ріг: Видавничий дім 307, 2018.

6. Шляхтун П. П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін: навч. посіб. К.: ВЦ «Академія», 2011. 224 с.

#### **Інтернет-ресурси**

1. Законодавство України. URL: [www.zakon2.rada.gov.ua](http://www.zakon2.rada.gov.ua).
2. Нормативна база Кабінету міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.
3. Нормативно-правова база освіти. URL: <https://mon.gov.ua>.
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: [www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua).
5. Методичні розробки та рекомендації з викладання суспільних дисциплін. URL: [www.his.1september.ru/urok](http://www.his.1september.ru/urok).
6. Он-лайн енциклопедія «Британіка». URL: [www.britannica.com](http://www.britannica.com).